

حسینی، مجتبی ۱۳۵۵ -

جمعیت و تنظیم خانواده/ تألیف مجتبی حسینی، با مقدمه علی اکبر ولایتی.

- - تهران: مرشد، ۱۳۸۴.

۲۱۶ ص: مصور، جدول، نمودار.

ISBN ۹۶۴-۶۱۵۵-۷۱-۵: ۲۲۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

۱. تنظیم خانواده. ۲. آبستنی - - پیشگیری. ۳. جمعیت شناسی.

الف. عنوان

۶۱۳/۹۴

۸ ج ۵ ح / ۱۳۶ RG

کتابخانه ملی ایران

۸۴-۴۲-۳۷ م

نام کتاب: جمعیت و تنظیم خانواده

مولف: مجتبی حسینی

ناشر: مرشد

قطع و صفحه: وزیری - ۲۱۶ صفحه

نوبت و تاریخ چاپ: اول ۱۳۸۵

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۲۰۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۵-۷۱-۵

جمعیت و تنظیم خانواده

تألیف:

دکتر سید مجتبی حسینی

عضو هیات علمی و مدیر گروه جمعیت و تنظیم خانواده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

با مقدمه ای از:

استاد دکتر علی اکبر ولایتی

بخش اول: جمعیت و دانش خانواده

فصل اول: جمعیت و جمعیت شناسی

۱۹	تعریف جمعیت
۱۹	انواع جمعیت
۲۰	جمعیت شناسی
۲۱	ساختار جمعیت
۲۱	حجم جمعیت
۲۱	توزیع مکانی جمعیت
۲۲	توزیع جنسی جمعیت
۲۳	توزیع سنی جمعیت
۲۵	حرکات جمعیتی
۲۵	ولادت و باروری
۲۷	مرگ و میر
۲۹	مهاجرت
۳۱	ازدواج و طلاق

فصل دوم: تغییرات جمعیت در جهان و ایران

۳۵	تغییرات جمعیت در جهان
۳۶	تغییرات جمعیت در ایران

فصل سوم: جمعیت و توسعه پایدار

۳۱	کلیات
۳۲	مراحل انتقال جمعیت
۳۳	تئوری انتقال جمعیت
۳۵	چرخه جمعیت شناسی
۳۵	جمعیت، توسعه پایدار و نیازهای مرتبط با آن
۳۷	مشکلات ناشی از افزایش جمعیت

فصل چهارم: سیاست های جمعیتی

۵۵	تعریف
۵۵	تاریخچه سیاست های جمعیتی

۵۶	انواع سیاست‌های جمعیتی
۵۷	اهداف سیاست‌های جمعیتی
	فصل پنجم: شاخص‌های جمعیتی
۶۱	تعریف مفاهیم
۶۲	شاخص‌های کلی جمعیت
۶۳	شاخص‌های باروری
۶۶	شاخص‌های مرگ و میر
۶۹	شاخص‌های مهاجرت
۷۰	شاخص‌های ازدواج و طلاق
	فصل ششم: دانش خانواده
۷۵	تعریف خانواده
۷۵	جایگاه خانواده
۷۶	انواع خانواده
۷۸	روش‌های ایجاد خانواده سالم
۷۸	معیارهای انتخاب همسر
۸۰	روش‌های شناخت همسر
۸۰	نکاتی درباره انتخاب همسر

بخش دوم: بهداشت باروری و تنظیم خانواده

	فصل اول: ساختمان دستگاه تولید مثل در انسان
۸۷	دستگاه تناسلی مردان
۹۱	دستگاه تناسلی زنان
۹۳	قاعدگی
۹۳	سیکل قاعدگی
۹۵	حاملگی
	فصل دوم: بهداشت و تنظیم خانواده
۹۹	تعریف بهداشت
۹۹	تعریف سلامت
۹۹	تاریخچه بهداشت در جهان
۱۰۱	تاریخچه بهداشت در ایران

حسینی، مجتبی ۱۳۵۵ -

جمعیت و تنظیم خانواده/ تألیف مجتبی حسینی، با مقدمه علی اکبر ولایتی.

- - تهران: مرشد، ۱۳۸۴.

۲۱۶ ص: مصور، جدول، نمودار.

ISBN ۹۶۴-۶۱۵۵-۷۱-۵: ۲۲۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

۱. تنظیم خانواده. ۲. آبستنی - - پیشگیری. ۳. جمعیت شناسی.

الف. عنوان

۶۱۳/۹۴

۸ ج ۵ ح / ۱۳۶ RG

کتابخانه ملی ایران

۸۴-۴۲۰۳۷ م

نام کتاب: جمعیت و تنظیم خانواده

مؤلف: مجتبی حسینی

ناشر: مرشد

قطع و صفحه: وزیری _ ۲۱۶ صفحه

نوبت و تاریخ چاپ: اول ۱۳۸۵

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۲۰۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۵-۷۱-۵

جمعیت و تنظیم خانواده

تألیف:

دکتر سید مجتبی حسینی

عضو هیات علمی و مدیر گروه جمعیت و تنظیم خانواده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

با مقدمه ای از:

استاد دکتر علی اکبر ولایتی

بخش اول: جمعیت و دانش خانواده

فصل اول: جمعیت و جمعیت شناسی

۱۹	تعریف جمعیت
۱۹	انواع جمعیت
۲۰	جمعیت شناسی
۲۱	ساختار جمعیت
۲۱	حجم جمعیت
۲۱	توزیع مکانی جمعیت
۲۲	توزیع جنسی جمعیت
۲۳	توزیع سنی جمعیت
۲۵	حرکات جمعیتی
۲۵	ولادت و باروری
۲۷	مرگ و میر
۲۹	مهاجرت
۳۱	ازدواج و طلاق

فصل دوم: تغییرات جمعیت در جهان و ایران

۳۵	تغییرات جمعیت در جهان
۳۶	تغییرات جمعیت در ایران

فصل سوم: جمعیت و توسعه پایدار

۴۱	کلیات
۴۲	مراحل انتقال جمعیت
۴۳	نئوری انتقال جمعیت
۴۵	چرخه جمعیت شناسی
۴۵	جمعیت، توسعه پایدار و نیازهای مرتبط با آن
۴۷	مشکلات ناشی از افزایش جمعیت

فصل چهارم: سیاست‌های جمعیتی

۵۵	تعریف
۵۵	تاریخچه سیاست‌های جمعیتی

۵۶	انواع سیاست‌های جمعیتی
۵۷	اهداف سیاست‌های جمعیتی
	فصل پنجم: شاخص‌های جمعیتی
۶۱	تعریف مفاهیم
۶۲	شاخص‌های کلی جمعیت
۶۳	شاخص‌های باروری
۶۶	شاخص‌های مرگ و میر
۶۹	شاخص‌های مهاجرت
۷۰	شاخص‌های ازدواج و طلاق
	فصل ششم: دانش خانواده
۷۵	تعریف خانواده
۷۵	جایگاه خانواده
۷۶	انواع خانواده
۷۸	روش‌های ایجاد خانواده سالم
۷۸	معیارهای انتخاب همسر
۸۰	روش‌های شناخت همسر
۸۰	نکاتی درباره انتخاب همسر

بخش دوم: بهداشت باروری و تنظیم خانواده

	فصل اول: ساختمان دستگاه تولید مثل در انسان
۸۷	دستگاه تناسلی مردان
۹۱	دستگاه تناسلی زنان
۹۳	قاعدگی
۹۴	سیکل قاعدگی
۹۵	حاملگی
	فصل دوم: بهداشت و تنظیم خانواده
۹۹	تعریف بهداشت
۹۹	تعریف سلامت
۹۹	تاریخچه بهداشت در جهان
۱۰۱	تاریخچه بهداشت در ایران

۱۰۲	بهداشت باروری
۱۰۳	بهداشت دوران بلوغ
۱۰۸	پیشگیری و درمان بیماری های مقاربتی
۱۱۶	مشاوره قبل از ازدواج
۱۱۹	خدمات تنظیم خانواده
۱۳۰	بهداشت جنسی
۱۳۲	مراقبت های مربوط به دوران بارداری و بعد از زایمان
۱۳۸	مراقبت های دوران نوزادی و کودکی
۱۳۳	ناباروری
۱۴۸	پیشگیری و تشخیص سرطان های شایع در زنان
۱۲۹	بهداشت دوران یائسگی
۱۵۲	مشارکت مردان در بهداشت باروری
۱۵۳	حقوق باروری

بخش سوم: روش های پیشگیری از بارداری

۱۵۷	تاریخچه
۱۵۸	انواع روش های پیشگیری از بارداری
۱۶۰	روش های موقت پیشگیری از بارداری
۱۶۰	روش های طبیعی
۱۶۴	روش های انسدادی
۱۷۰	وسیله داخل رحمی (IUD)
۱۷۸	روش های هورمونی
۱۹۶	روش های پیشگیری از بارداری پس از مقاربت (روش های اورژانس)
۱۹۸	روش های دائمی (جراحی) پیشگیری از بارداری
۱۹۸	توبکتومی (بستن لوله های رحمی در زن)
۲۰۱	وازکتومی (بستن لوله ها در مرد)

بخش چهارم: ضمیمه

۲۰۹	اکستازی
-----	---------

باسمه تعالی

از اهداف نظام بهداشت جامعه نگر، برنامه ریزی همه جانبه و دسترسی آزاد ملت به آموزش بهداشت در شهرها و روستاها بوده و نظام اقتصادی و بافت جمعیتی کشور تحت تاثیر مستقیم سلامت مردم قرار دارد.

از میان موارد آموزشی که در نظام پزشکی جامعه نگر مورد توجه قرار گرفته است، بحث جمعیت و تنظیم خانواده می باشد. بدیهی است که سلامت مادران ارتباط مستقیم با فاصله گذاری مناسب برای تولد کودکان و امکان تغذیه نوزاد از شیر مادر دارد.

بنابراین اطلاع از نحوه تنظیم خانواده کمک شایانی به مادران و پشتوانه مهمی برای سلامت نسل آینده جامعه خواهد بود. در این بین مقوله پژوهش در بهداشت و تنظیم خانواده امری است که به عوامل گوناگون از جمله جامعه شناسی، مذهب، زبان و در نهایت امکانات علمی و نیروهای متخصص وابسته است. خوشبختانه در دهه اخیر، ایران اسلامی جایگاه مناسبی از نظر شاخص های بهداشتی در سطح منطقه و حتی جهان به دست آورده که حاصل تلاش متخصصین ایرانی در تمامی سطوح بهداشت و پزشکی بوده است.

در کتاب حاضر که نتیجه تلاش آقای دکتر سید مجتبی حسینی می باشد، سعی شده که تا حد امکان به موضوع تنظیم خانواده از دیدگاه آموزشی پرداخته شود.

ضمن آرزوی توفیق برای ایشان امید است که مطالعه این کتاب نقشی هر چند کوچک در جهت ارتقاء نظام سلامت در کشور عزیزمان داشته باشد.

دکتر علی اکبر ولایتی

۱۳۸۴/۱۱/۱۷

رشد بالای جمعیت در کشورهای در حال توسعه در چند دهه اخیر مشکلات فراوانی را برای این کشورها به وجود آورده است که این مشکلات در نتیجه عدم تطابق رشد جمعیت با امکانات موجود است.

در ایران نیز بعد از سرشماری سال ۱۳۶۵ و برآورد جمعیت ۵۰ میلیون نفری، مدیران کشور به بحث کنترل جمعیت و تنظیم خانواده توجه نمودند و خوشبختانه میزان رشد جمعیت از رقمی در حدود ۲/۹ درصد به ۱/۳ درصد رسید و میزان مرگ و میر مادران، شیرخواران و نوزادان به شدت کاهش یافت.

در کنار اجرای برنامه های تنظیم خانواده و کنترل جمعیت توجه به امر بهداشت و ارتقاء سلامت نیز به عنوان یک اولویت مهم در نظر گرفته شد تا رفاه کامل جسمی، روحی، روانی و اجتماعی افراد جامعه فراهم شود.

در این راستا واحد درسی آموزش جمعیت و تنظیم خانواده به ارزش یک تا دو واحد به مجموعه دروس کلیه رشته های تحصیلی آموزش عالی سراسر کشور افزوده شد تا گامی مثبت در مسیر آموزش مسائل بهداشتی و ارتقاء سلامت افراد جامعه باشد.

مجموعه ای که پیش رو دارید براساس آخرین سرفصل های مصوب شورای عالی برنامه ریزی به رشته تحریر درآمده است. این کتاب شامل چهار بخش جمعیت و دانش خانواده، بهداشت باروری و تنظیم خانواده، آموزش روش های پیشگیری از بارداری و ضمیمه می باشد. مسائل جمعیتی در این کتاب با نگرشی جدید به رشته تحریر درآمده است و اجزای بهداشت باروری به سادگی شرح داده شده است، همچنین آموزش روش های پیشگیری از بارداری براساس آخرین دستورالعمل های اداره کل جمعیت و تنظیم خانواده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۱۳۸۴ تالیف گردیده است.

در خاتمه ضمن تشکر و قدردانی از استاد ارجمند جناب آقای دکتر ولایتی، از اساتید گروه جمعیت و تنظیم خانواده دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال که در تالیف این کتاب کمک های فراوانی نمودند کمال تشکر و امتنان را دارم.

مراتب قدردانی خود را از جناب آقای سید عبدا... سجادی و جناب آقای مهدی امان ... که در امر هماهنگی مسائل فنی و نشر کتاب زحمات زیادی را متحمل شدند ابراز می‌دارم. همچنین از سرکار خانم فاطمه مولایی و سرکار خانم زهرا خلیج که در ویرایش و صفحه‌پردازی کتاب، جناب آقای شاهرخ ایمانی که در طراحی جلد و جناب آقای ابراهیم اسدی که در تهیه عکس‌ها از هیچ کمکی دریغ نکردند تشکر می‌نمایم.

دکتر سید مجتبی حسینی